

ΣΤΩΜΕΝ ΚΑΛΩΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΕΤΟΣ 9ο

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2017

ΤΕΥΧΟΣ 51ο

Η ΤΙΜΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΕΟΤΟΚΟ, Η ΠΡΟΣΦΩΝΙΣΗ «ΠΑΝΑΓΙΑ» ΚΑΙ ΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΤΙΜΗΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΗΓΕΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Δέν ὑπάρχει στὸν κόσμον πιό γλυκύτερο ὄνομα ἀπ' αὐτό τῆς Παναγίας. Σέ κάθε τι πού θά μᾶς συμβεῖ, σέ κίνδυνο, σέ δοκιμασία, σέ κάθε πειρασμό, «Παναγιά μου!» θά φωνάζουμε. Μά καί νά σκοντάψουμε πάλι τ' ὄνομα τῆς Παναγιᾶς θά φέρουμε στά χεῖλη μας. Γι αὐτό δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὁ εὐσεβής λαός μας τιμᾷ καί ἐπικαλεῖται τήν **Μητέρα του Κυρίου μας** (πρβλ. Λουκ.1:43) μέ πολλά ὀνόματα. Ἐπτά διαδοχικά καί θεολογικότατα ὀνόματα ἀκοῦμε μόνο, στή συνήθη λειτουργική αἴτηση πού εἶναι καί ἡ κατακλείδα ὅλων τῶν αἰτημάτων μας πρὸς τόν Θεό: «**Τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας....**».

Τόσο μεγάλη καί ἐξαιρετική εἶναι ἡ

εὐλάβεια τῶν πιστῶν πρὸς τήν Θεοτόκο, πού οἱ αἵρετικοί (Προτεστάντες, Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά κ.ἄ.), πιστεύουν ὅτι ἡ τιμή πρὸς τήν Παναγία ἔχει ἐπισκιάσει καί παραγκωνίσει τήν τιμή πρὸς Τόν Υἱό της. Εἶναι ὑπερβολικά διογκωμένα -λέγουν- ἡ ἀξία καί σημασία πού ἀποδίδουν οἱ χριστιανοί στήν Παναγία. Πιο συγκεκριμένα, μᾶς καί ἀναφερθήκαμε στὸν τίτλο «Παναγία», λέγουν: Πῶς εἶναι δυνατόν ἡ Ἁγία Γραφή νά ὀνομάζει τόν Θεό «ἅγιο» (Ἡσ. 6:3, Λουκ. 11:45, Ἰωαν. 17:11 κ.α) καί «σεῖς νά ὀνομάζετε τή Θεοτόκο Παναγία; (!) Εἶναι ἀνώτερη ἀπό τόν Θεό; Μήπως δέν εἶναι αὐτό μιά ἔνδειξη Μαριολατρείας ὅπως στούς Ρωμαιοκαθολικούς;

Ἐδῶ ἀσφαλῶς ἠθελήμενα ἢ ἀθέλητα γίνεται παρεξήγηση, γιατί τήν Θεοτόκο

τήν ἀποκαλοῦμε «Παναγία», συγκρίνοντας την ὄχι μέ τόν Θεό, πού κι Αὐτός εἶναι Πανάγιος, ἀλλά μέ τούς ἄλλους ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτό μαρτυρεῖ καί τό Ἅγιο Πνεῦμα διά τοῦ στόματος τῆς Παρθένου Μαρίας, ὅταν εἶπε ἐκεῖνον τόν προφητικό λόγο μετά τόν Εὐαγγελισμό της ἀπ' τόν Ἀρχάγγελο Γαβριήλ: **«ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί μέ πᾶσαι αἱ γενεαί»** (Λουκ.1:48). Κι ἀσφαλῶς ἡ προφητεία αὐτή ἐκπληρώθηκε κατὰ γράμμα ἀπ' ὅλους τούς ἁγίους καί πιστούς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, πλήν τῶν αἰρετικῶν!

Καί ἡ Ἁγία Γραφή συγκρίνοντας ἀνθρώπινα ἀξιώματα καί χαρίσματα ἐκφράζεται κατὰ παρόμοιο τρόπο, ὅπως ἐμεῖς πρὸς τήν Θεοτόκο. λ.χ. **Ὁ προφήτης Δανιήλ** χρησιμοποιεῖ γιὰ τόν εἰδωλολάτρη βασιλέα Ναβουχοδονόσορα τόν τιμητικό τίτλο: **«βασιλεὺς βασιλέων»** (Δαν.2:37), δηλ. ὑπέρτατε βασιλέα! **Ὁ Ἰησοῦς** ἀναγνώριζε τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν βαπτιστή ὡς **«μείζωνα»*** μεταξύ ὅλων τῶν προφητῶν. (Ματθ.11:11, Λουκ.7:28). **Ὁ ἀπόστολος Λουκᾶς**, προσφωνεῖ τόν ἄρχοντα Θεόφιλο **«κράτιστον»** (Λουκ.1:3), πού εἶναι ὑπερθετικός βαθμός τοῦ «ἀγαθός» καί σημαίνει ὑπεράγαθος. Ὁμοίως **ὁ ἀπόστολος Παῦλος** προσφωνεῖ τόν ἀνθύπατο Ρωμαῖο διοικητή Φήλικα, ἀλλά καί τόν διάδοχό του Φῆστο, πάλι **«κράτιστον»** (βλ. Πραξ.24:3 & 26:25). **Ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ** ὀνομάζει τήν Θε-

τόκο **«κεχαριτωμένη»** (Λουκ.1:28), δηλ. γυναῖκα πλήρης χαρίτων καί χαρισμάτων. Ὁμοίως καί **ἡ ἁγία Ἐλισάβετ** ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ τήν προσφωνεῖ **«εὐλογημένη ἐν γυναιξὶ»** (Λουκ.1:42) δηλ. ξεχωριστά τιμημένη καί διακεκριμένη μεταξύ τῶν γυναικῶν!

Καλά λέγουν πάλι, πῶς εἶναι δυνατόν ὁ Θεός νά 'ναι ἅγιος, ἀγαθός κλπ. Καί οἱ ἄνθρωποι, πανάγιοι, παναγιότατοι (ἐννοοῦν τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη), ὁσιότατοι, αἰδεσιμότατοι κλπ;

Ἐδῶ ἀκριβῶς χρειάζεται μιὰ μεγαλύτερη διασάφηση. Ἐπειδὴ μεταξύ τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχει ποιοτική διαφορά ὡς πρὸς τήν ἀρετή καί τήν πνευματική κατάρτιση τοῦ ἐνός ἀπὸ τόν ἄλλο, δηλ. ὁ ἓνας συμβαίνει νά εἶναι καλύτερος, ἠθικότερος, εὐσεβέστερος καί σοφότερος ἀπὸ κάποιον ἄλλο, γι' αὐτό καί χρησιμοποιοῦμε μεταξύ μας συγκριτικούς προσδιορισμούς, ὅπως ἅγιος, ἀγιότερος, εὐλαβής, εὐλαβέστατος κλπ. Ὁ Θεός ὅμως σάν ἀπόλυτη καί ὑπερέχουσα ὕπαρξη, μὴ μπορώντας νά συγκριθεῖ μέ κάτι ἄλλο ὅμοιό Του, ὀνομάζεται ἀπλῶς: ἅγιος, δίκαιος, ἀγαθός, δυνατός κ.ο.κ μέ τήν ἔννοια τῆς ὑπέρτατης ἀξίας αὐτῶν τῶν λεκτικῶν προσδιορισμῶν. Τό ἴδιο κά-
νουμε κι ἐμεῖς μέ πράγματα πού ἔχουν ἀπόλυτα γνωρίσματα καί ιδιώματα καθ' ἑαυτά. Τά ἐπίθετα: ζύλινος, γυάλινος, χρυσός, πέτρινος, σιδερένιος κλπ. δέν ἔχουν συγκριτικό βαθμό. Δέν λέμε ποτέ τό ζύλο αὐτό εἶναι «ζυλινότερο» ἀπὸ το

* Μείζων, εἶναι συγκριτικός βαθμός τοῦ ἐπιθέτου μέγας (μέγας, μείζων, μέγιστος). Στό ἴδιο ἐδάφιο ὁ Κύριος βεβαιώνει ὅτι: **«ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ»** θά εἶναι **«μείζων αὐτοῦ»** δηλ. τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου!

άλλο, ἢ τό γυαλί αὐτό εἶναι «γυαλινότερο» ἀπό κάποιο ἄλλο... Δέν δέχονται σύγκριση αὐτά τά πράγματα, γιατί ἔχουν ἀπό τή φύση τους «ἀπόλυτα» γνωρίσματα. Ἐτσι κι ὁ Θεός μή μπορώντας να συγκριθεῖ με ἄλλα «ὄντα», ἔχει ἀπόλυτες ιδιότητες, μόνο στον «ἀπόλυτα» θετικό βαθμό! Ἅγιος, Ὅσιος, Δίκαιος κλπ.

Μερικοί σκανδαλίζονται ἀπό τούς τιμητικούς τίτλους προς ὀρισμένους διακεκριμένους ἀρχιερεῖς λόγω τῆς διοικητικῆς θέσεως και εὐθύνης πού ἔχουν μέσα στην ἐκκλησία ὅπως: Παναγιότατος, Μακαριότατος, Σεβασμιότατος, Θεοφιλέστατος κλπ. Διότι λέγουν δεν ἀνταποκρίνονται στήν πραγματικότητα ὅπως ὀφείλει να ἰσχύει. Ἀλλά γιατί νά σκανδαλίζονται και οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων; Μήπως καί μεταξύ μας οἱ λαϊκοί δέ δίνουμε προσωνυμίες καί τίτλους τιμητικούς σέ πρόσωπα μέ πολιτική ἐξουσία (προέδρους, πρωθυπουργούς, ὑπουργούς, βουλευτές, δημάρχους κλπ.) πού συχνά δεν τούς ταιριάζουν; π.χ. Ἐξοχότατε, ἐντιμότατε, ἐκλαμπρότατε, ἀξιότιμε κλπ; Ἀλλά καί μεταξύ μας δεν προσφωνοῦμε ὁ ἓνας τον ἄλλο κύριε ἢ κυρία τάδε... Μήπως αὐτό μᾶς ταιριάζει; Ἀπόλυτος Κύριος δεν εἶναι μόνον ὁ Θεός; Ἀλλά καί «μεῖς με τή σχετική ἔννοια τοῦ τίτλου «κύριος», εἴμαστε ἄραγε κυρίαρχοι πάνω στον ἑαυτό μας, στά πάθη μας ψυχικά καί σωματικά; Κυβερνᾶμε σωστά την οἰκογένειά μας; Διαχειριζόμαστε μέ σύνεση τά ἀγαθὰ πού μᾶς παρέχει ὁ Θεός; Ἀσφαλῶς ὄχι! Γι αὐτό και ὁ κόσμος μας δεν εἶναι παραδεισένιος. Ὅμως τιμῆς ἔνεκεν, ἀποδίδουμε στους ἄλλους τήν τιμή

και τήν δεχόμαστε ἀδιαμαρτύρητα και ἐγκάρδια ὅταν μᾶς την προσφέρουν! Ἄς μη μᾶς ἀξίζει. Ἀποδεχόμαστε τήν τιμή γιατί γνωρίζουμε ὅτι οἱ ἄλλοι τό κάνουν ἀπό εὐγένεια καί μόνο, ἔστω κι ἂν δεν μᾶς ταιριάζει, ἔστω κι ἂν δεν ἀποδίδει κατὰ κυριολεξία τήν πραγματικότητα τῆς διαγωγῆς μας.

Στήν περίπτωση αὐτή δηλ. στίς μεταξύ μας διαπροσωπικές σχέσεις ἢ τιμή τοῦ ἑνός προς τον ἄλλο, δεν ἐκφράζει την ἀκρίβεια τῆς ἀξίας, πνευματικῆς, ἠθικῆς, κοινωνικῆς κλπ. ἀλλά μόνον τό δέον δηλ. τό πρέπον, αὐτό πού πρέπει να ἐπιτύχουμε λόγω τῆς θέσεώς μας, τόν στόχο μας στον ὁποῖο καί κατατείνουμε καί μόνο ἔτσι ἀποκοτῶν νόημα οἱ τιμητικές προσφωνήσεις.

Ἡ Παρθένος Μαρία τιμᾶται ὡς Παναγία καί λόγω τῆς θέσεώς της κοντά στον Πανάγιο Θεό. Αὐτό ἄλλωστε κάνουμε κι ἐμεῖς μέ τούς ἀνθρώπους πού ἔχουν μια ἰδιαίτερη κοινωνική διάκριση-θέση λ.χ. τή σύζυγο του βασιλιᾶ την ὀνομάζουμε βασίλισσα, τοῦ παπά, κυρα-παπαδιά, τοῦ δημάρχου κυρία δημαρχίνα κ.ο.κ ἀσχέτως ἂν ἔχουν τά ἴδια προσόντα ἢ χαρίσματα ἢ την ἀνάλογη παιδεία ἢ ἐξουσία. Ὅμως λόγω τῆς μετοχῆς τους στήν κοινή ἐμπειρία καί ζωή τοῦ συζύγου τους, παίρνουν και αὐτές τις ἴδιες προσωνυμίες. Αὐτή τήν ταύτιση κατὰ μετοχή τή βλέπουμε καί σ' αὐτήν ἀκόμη τήν πράξη μεταξύ ἀγίων προσώπων τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἡ συγγενής τῆς Παναγίας, ἡ Ἐλισάβετ «ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου και ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καί εἶπεν· **εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ**

εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου» (Λουκ.1:41-42). Νά ἡ τιμητικὴ ταύτιση κατὰ μετοχή. Εὐλογημένη ἡ Θεοτόκος, εὐλογημένος και ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας της δηλ. ὁ Ἰησοῦς Χριστός! Λίγο πῖο κάτω την ἀποκαλεῖ «μακαρία» (Λουκ.1:45), διότι ἐπίστευσε σ' ὅσα ὁ Κύριος τῆς εἶπε.

Ὅλα αὐτά λοιπὸν πού ἀναφέραμε δείχνουν καί κάτι ἄλλο, ὅτι ἡ Θεοτόκος ἀνήκει στοὺς πρῶτους και ἐκλεκτοὺς ὑπηρέτες τοῦ Θεοῦ. Γι αὐτό ἀληθῶς καί βεβαίως ἡ Παρθένης Μαρία εἶναι Παναγία καί μάλιστα «τιμιωτέρα τῶν Χερουβείμ, καί ενδοξοτέρα ασυγκρίτως τῶν Σεραφείμ», διότι ἡ κοιλία της ἔγινε θρόνος τοῦ Θεοῦ (πρβλ. Λουκ.1:35), ἐνῶ οἱ ἅγιοι ἄγγελοι, τὰ Σεραφεῖμ ὅπως μᾶς λέγει ἡ Ἀγ. Γραφή: «και Σεραφεῖμ εἰστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ» (Ησ.6:2)

δηλ. στέκονται γύρω ἀπὸ τον θρόνο τοῦ Θεοῦ!

Ἡ Παναγιότητα ἐπομένως τῆς Παρθένου Μαρίας εἶναι μεγάλη παρηγορία για μᾶς. Ἀφ' ἐνός διότι ἔχουμε θερμὴ προστάτη καί βοηθό, μέ παρηγορία προς τόν Θεό, πού πρεσβεύει ἀκατάπαυστα για τή σωτηρία μας. Ἀφ' ἑτέρου διότι μᾶς δείχνει πόσο πολύ τίμησε ὁ Θεός τον ἄνθρωπο και σέ τί ὕψος ἀγιασμοῦ καί δόξας μπορεῖ νά φθάσει ἂν τό θελήσει.

Αὐτοῦ τοῦ ἀγιασμοῦ και τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ διά πρεσβειῶν τῆς Παναγίας μας μητρός καί πάντων τῶν ἁγίων να μᾶς ἀξιῶσει ὅλους μας ὁ Πανάγαθος Θεός.

Ἐπιμέλεια
Πρεσβύτερος
Δημήτριος Χ. Σαββόπουλος

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ: 6977582800

CΤΩΜΕΝ ΚΑΛΩC

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC ΠΑΤΡΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ

τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν

κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC ΠΑΤΡΩΝ

N. Βότση 34, Τηλ.: 2610-320.602, Fax: 2610-279.533 email: i-m-patron@otenet.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟC ΕΚΔΟCΕΩΝ

Ἀρχιμ. Τιμόθεος Γ. Παπασταύρου

ΥΠΕΥΘΥΝΟC ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Π. Κούλης, Ψηφιακές Εκτυπώσεις, email: paulkoulis@gmail.com